

guben črv za vero, kmeta in trgovca, katerega se vsi pravi naprednjaki otrešajo, kakor kaže cesarski Dunaj.

Veseli nas tudi ko smo brali in zvedeli da skrbi poštene Kamničane naprava toliko potrebnega pota čez Volovlek v Luče in so se že zato napravili začetni koraki, mi so sedem Lučanom to iz srca privoščimo, dal Bog namen skoro uresničiti. Upamo pa tudi, da naš okr. odbor nas ne pusti vedno brez uspeha vzdihovati, za toliko potrebno napravo pota od Ljubnega sem gor v Logarjevo dolino, »kakor bogatin ubogega Lazarja ob mizi«, katera je le od Zadretje z odborniki preobložena. Mi ki smo ponosni, hranimo rokopis rajnega Slomška »Slovo solčavskim planinam« pa kličemo dol v nižavi zapeljanim, z največjim slovenskim škofom:

„Košata Radoha, visoka Ojstrica.
Gorata Rinka in zobata Olsova!
Povzdigajte Slovincem bistre glave,
Naj bodo vrli sini Slave!
V nebasa kažejo mogočni velikani,
V nebasa vzdigajmo mi srce in oko!
Slovincem luč naj sveta vera bo!
Le bistrimo si glave, ne dremajmo zaspani,
Drugim rodom prodani!
Orjaške glave starodavne, le trdno stojte!
Za pravico in resnico trdno stati
Hočmo tudi mi, da bo Slava naša mati!

Kmet.

Iz ljutomerskega okraja. Častiti bralci »Slovenskega Gospodarja« mi menda ne bodo zamerili, da sem bral enkrat in to 3. štev. »Štajerca«. Tamkaj se neki »Kmet« a v resnici je le obrtnik, usti kakor da bi že imel »Štajerc« v našem kraju Bog ve koliko naročnikov, a temu še sedaj ni tako.

Taisti dopisnik pravi, da njegovi somišljeniki niso mogli zaradi snega dne 6. jan. na shod. Konstatiramo, da so bili ti, — a bilo jih je bore malo, ker jih več ni — pač na shodu, a ko so že pričakovali in naprej videli žalostni uspeh, so pa čisto po tihem odšli. Snežilo ni ravno tako, saj so prišli nekateri po dve uri daleč in tudi iz dopisnikovega kraja je bilo precejšno število narodnih mož. Zastran dopisa v 4. št. »Slovenskega Gospodarja« pa naj pogleda dopisnik »Štajerca« še enkrat omenjeno notico, in sprevidel bode, da je popolnoma na svojem mestu. Tudi niso povolji »Štajercu« naši občinski predstojniki. A ti so pa izvoljeni od cele občine, ter imajo gotovo pri ljudeh zaupanje, sicer bi ne bili izvoljeni.

Minolo bode še že nekoliko sto let, a — do takrat bode že menda »Štajerc« tudi v deželi mrtvih — preden bode zahajal »Štajerc« v vsako kmetško hišo. Ako naši ljudje, posebno fantje dobijo kakega »Štajerca«, takoj je obsojen. Nedavno je prinesel prodajalničar iz glavne zaloge iz Ljutomera en zvitek tobaka, ko ga razveže, pade iz njega »Štajerc«. Tega je pa 16letni sin obsodil takoj na grmado ter sodbo tudi izvršil. Enakih dogodkov bi našli obilo.

»Štajerc« pravi tudi, da se »Slovenski Gospodar« boji tu v našem kraju za svoje naročnike. A ravno letos ima »Slovenski Gospodar« več novih naročnikov posebno med fanti. Gorostasna laž je torej trditev, da bi fantje kdaj kje zahtevali »Štajerca«; saj imajo v bralnem društvu na razpolago kakih 10 časnikov in nekatere v več iztisih. Naše bralno društvo v novem letu krepko napreduje. Ima že okoli 60. udov. Saj pa še tudi nikdar ni bilo tako živahne agitacije med fanti. Največ zaslug imata novo izvoljena odbornika — fanta — bralnega društva.

Še nekaj! Jako dobro bi bilo — po mojih mislih — da bi mladi narodnjaki različnih bralnih društev, stopili v prijateljsko zvezo, da bi si lahko pismeno poročali, kake so razmere v enem kraju in v drugem ali kako tam napreduje in tu ali kako bi se odpravila ta zapreka in druga; ker imajo fantje gotovo več časa na razpolago kakor gospodarji. Ako pa bode kdo od »Štajerca« napaden, pa si lahko v čast šteje, ker »Štajerc« napade le poštene ljudi, ki stojijo za našo vero in narod trdno. Obetam čitateljem »Slovenskega Gospodarja«, da bomo po-

gledali, ako nam bode čas dopuščal, večkrat natančno na naše Mursko polje ter se o tej priložnosti seznanili z našimi navdušenimi »Štajerc« pristaši in raznimi okolščinami v našem kraju. Prav prisrčno pozdravlja bralce »Slov. Gospodarja« Vaš Mihov Poljanec.

Iz Slovenskih gor. Dragi »Slovenski Gospodar«! Tužnim srcem ti javljam naše žalostno narodnostno stanje, tem bolj, ker se nahajamo v bližini dveh nemčurjskih mest, iz katerih se širi k nam neverni liberalni duh. Živ dokaz, kako v narodnostnem oziru propadamo, je ptujski lažnjivi kljukec, kateri že zahaja k več hišam v okolici Vurberg, Sv. Barbara in Sv. Martin, in sicer večinoma k onim, kateri so se politično neizobraženi. Imen teh zapeljanih rojakov tukaj ne bomo obvestili, ker vemo, da so to storili le iz politične nevednosti. Glavni vzrok tega je le en par zlikovcev, kateri trobijo v germanski rog in ta list z vso močjo priporočajo. Iz navedenega je pač vsakemu razvidno, kako močno pogrešamo bralnih društev. Naše ljudstvo se je začelo probujati in hrepeneti po višji omiki; ker mu pa manjka potrebni cvenk, da bi si naročilo dobre, v krščanskem duhu pisane slovenske časnike, zgrabi za to, kar je ceneje, in to je ptujski nemčurjski list »Štajerc«, kakor se gladni miški za »vado« na past nastavi slanina, ravno tako nemčurji na past nastavljajo ta ceni in strupeni list našim po omiki hrepenečim rojakom, da je ložje zvbijo na svoje limanice.

Da bi se temu v okom prišlo, treba je osnovati bralna društva in kjer že so, njih znova oživeti, ker na ta način pridejo ljudje po najcenejšem potu do prav poučnega berila in dobrih slovenskih časnikov, katerih si seveda, bodisi kmet, nagorjak ali viničar, ni v stanu omisliti kot posameznik. Težavno je sicer storiti ta korak, ker je premalo odločnih značajev. O kako nam je je značajev treba! Koliko omahljivcev je razskropljenih po domovini, koliko strahopetnežev si ne upa z narodnim prepričanjem na dan! Mnogoteri mladenič je brez jasnih vzorov, ne ve, ne kam ne kako. Marsikateri mož je brez določenih načel brez gotovega smotra. Tu in tam ni vzporeda, moči se cepijo in — pešajo, narodna stvar nazaduje. To ne sme biti. Značajev, več značajev! Neupogljivih, neustrašljivih in do smrti zanesljivih mož in žen potrebujemo. Z njimi dosežemo vse, brez njih ničesar! Z junaškim pogumom in z določnimi načerti moramo stati neomahljivo v vrsti domoljubnih bojevnikov za svete pravice našega naroda! Da značaji! Slava njim! Ne bojijo se nobene žrtve, nobenega truda. Zatoraj se obračamo z zaupanjem do naše slovensko misleče inteligence, naj se potruji, naj žrtvuje svoje moči za blagor nižjih slojev, njim v povzdigo omike in duševnega procvita; ker le na ta način se bodemo obvarovali, da ne pademo v žrelo grmanskem zmaju.

Šmarje pri Jelšah. Osnovanje kmečkega poličnega društva dne 17. t. m., kjer sta jungovski učitelj od sv. Petra Strmšek, in ponkovski student Zabukošek, — kakor umevno pri takih podjetjih — precej prikrito razvijala svoj program, nam daje mnogo pomisliti. In kakor tukaj opozarjamo vse vrle katoliške slovenske kmete tega okraja, naj preveč in slepo temu društvu ne zaupajo. Zakaj da to društvo ne bo preveval katoliški duh, kažejo uže zdaj precej zanesljiva znamenja. Dobro se še spominjamo, da je Zabukošek z drugimi visokošolci v »Slovenskem Narodu« podpisal smrtno obsodbo »klerikalnemu zmaju«, da je imel v zadnjem času — kakor slišati, je to sam izjavil dne 26. decembra 1900 pri volilnem shodu na Grobelnem — mnogo opravila z volilnim katekizmom, ki je pisan v socijaldemokratskem duhu. — Ali morda nameravata ta dva gospoda, vse može, ki so ponosni na svoje katoliško slovensko prepričanje, spraviti v »Jug«ove »stope« ali pa djati in pripeti na »Tovariš«ev »pranger«? Zakaj nista objavila svojega programa tudi v »Slovenskem Go-

spodarju«, v listu za nas slovenske kmete, ampak, — kakor smo slišali v »Rodoljubu«, prilogi umazanega »Slovenskega Naroda«? — Zakaj sta pripeljala s seboj samo nekaj svojih somišljenikov, katere lahko na prste preštejemo, in nista na ta zaupni shod povabila tudi ogromno število zavednih katoliških mož? — Upamo, da jima niso šli na limanice ali pa sta jih imela za nevredne, poslušati jungovske socijaldemokratske visoke modrosti (!). — Zakaj sta pa pri povabilih skrivala svoji imeni?

Iz tega smemo prav zanesljivo sklepati, da bo imelo društvo namen, tudi v kmečke slojeve zasejati ljuliko vse razdirajočega nekrščanskega liberalizma, ki je vzrok sedanjemu socijalnemu zlu, ki je s svojo neomejeno gospodarsko svobodo razdril vse, kar je sklepalo delavce v potrebne, dobrotne vezi. Prav liberalizmu kot principu razdora in sovraštva do vsega resničnega, pravičnega in vzajemnega se imamo zahvaliti — žali Bog, — da je razjedel, raztrgal, raztresel in razkosal družbo v posameznike, da brat brata ne pozna, Slovenc Slovenca kolje. Ravno ta protikrščanski duh, ki nima svojega početka na slovenski zemlji, ampak pri zlato- in srebroželjnih Angležih, framasonskih Francozih in sebičnih, po vrhovni oblasti koprnečih Nemcih, je uvedel od 16. stoletja sem namesto krščanske pravičnosti in bratoljubja golo koristolovstvo, mrzlo, napačno sebičnost, namesto resnice in močatosti lažnjivo breznačajnost, in je s svojo liberalno židovsko neomejno konkurenco odprl vrata na stečaj velikemu kapitalu na eni strani, na drugi strani pa izkopal grob ubožnejšim nižjim delavskim in kmečkim stanovom. — In tako seme si izposojevati od ptujcev nasprotnikov in ga sejati med majhen slovenski narodič, pač ni dostojno za nas Slovence. — Ako bi se tedaj še po društvih razširjalo berilo, ki blati katoliško cerkev, zaščitnico delavcev in kmetov, neti razdor in propast kmečkih družin, seje nezadovoljnost, stud in mržnjo do vsega dovoljenega, resničnega in pravičnega, ki trga iz srca našega do sedaj še vrlega in nepopačenega slovenskega kmeta nedotakljive svetinje, katere je podedoval od svojih slavnih pradedov, — sv. vero, ki je slovenski narod združila v eno celoto in ga storila nepremagljivega proti najhujšim turskim navalom, resnično, to se ne pravi delovati za razvoj in povzdigo delavskega stanu, ampak mu vzeti zadnji up in zadnjo tolažbo, katere se oklepa v svojem žalostnem položaju in ga zadaviti z vrvjo, katero mu je djal okoli vratu lažnjivi liberalizem. — In kaj tacega počenjati, bi ne bilo niti slovenski, niti katoliški. — Zato se čudom moramo čuditi, da so se dali izvabiti na led možje kakor Šuc iz Ponikve, Kregar od sv. Petra i. dr. A upamo, da se jim še o pravem času oči odpro.

Zato kličemo vsem zavednim katoliškim možem, kmetom tukajšnjega okraja: »Bratje, v kolo se vstopimo in liberalno ljuljko skrbno populimo z delovanjem po slovensko-katoliškem programu!«

Razne stvari.

Iz domačih krajev.

Imenovan je preč. g. kanonik senior dr. Ivan Križanič stolnim dekanom lavantinskega kapitelja.

Vinarski odsek. Prizadevanju dr. Ploja se je posrečilo, da bodo imeli Slovenci — Hrvati v tem odseku 10 mandatov.

Slovanski centum je sklenil stopiti v dogovor s hrvatsko-slovenskim klubom zaradi skupnega postopanja v narodnostnih vprašanjih.

Duhovniške vesti. Umrl je dne 21. febr. v 81. letu svoje starosti pri Sv. Juriju v Slov. goricah ondotni župnik, zlatomašnik č. g. Jurij Rantaša, rodom iz St. Jurija ob

Ščavnici. Pogreb je bil preteklo soboto. — Dne 25. febr. je umrl na svojem posestvu v Gornji Radgoni po kratki bolezni č. g. Jožef Ferenc, duhovnik v pokoju. Svetila jima večna luč! — Provizor pri sv. Juriju v Slov. goricah postal je tamošnji kaplan, častiti gospod Anton Šijanec. Prestavljeni so č. g. gosp. kaplani: Franc Adlasnik iz Mute k sv. Janžu na Dravskem polju; Martin Agrež iz Leskoveca v Dol; Anton Lajšič iz Dola v Zalec; Franc Lovrenko iz Kozjega v Leskovec. Č. g. Franc Cerjak, provizor v Poličanah je postal zopet tamkaj kaplan. Č. g. Anton Drogenik, duhoven v začasnem pokoju je nastavljen kot kaplan v Kozjem. Razpisana je župnija sv. Jurija v Slov. gor. do 3. aprila 1901.

Redka starost. Pri Sv. Lenartu v Slov. goricah so dne 28. februarija t. l. pokopali ženo, Marijo Sovran, ki je videla tri stoletja. Rodila se je v 18. stoletju, dne 29. marca 1796 v župniji Lučane sekovske škofije. Preživela je celo 19. stoletje in še dva meseca 20. stoletja. Stara je bila torej 105 let.

Politično društvo »Sava« je dne 27. t. m. med drugim tudi izreklo enoglasno svoje ogorčenje nad nečuvnim postopanjem onih slovenskih volilcev, ki so pred kratkim podpirali pri občinskih volitvah na Vidmu znanega ponemčevalca Bieberja zoper slovensko kmečko stranko. — Odborniki Zalokar, Korene in Kozinc so stavili več predlogov in prošelj g. državnemu poslancu: g. Korene glede izposlovanja podpore obnemoglih delavcev južne železnice, za katere bi morala skrbeti uprava južne železnice, g. Kozinc glede vinske klavzule in slovenskega poštnega pečata in slovenskih tiskovin v Sevnici, g. Zalokar glede kmečkih domov, žitne colnine in podpore neke 102 let stare osebe. G. poslanec obljubi, da se bo ravnal po želji prošnjikov in storil vse, kar bo njegovim volilcem v korist. G. Zalokar se mu zahvali, da je tako naglo izposloval dovoljenje izvoza svinj iz brežiškega okraja v nekatere kraje, kamor dozdej ni bil dovoljen. Izrekla se je gosp. Žičkarju tudi kot deželni poslancu zaupnica, in odbravalo, da deželni poslanci ne hodijo v Gradec. Proč od Gradca! Konečno mu izreče v imenu društva zahvalo za njegovo neumorno delovanje g. Levak, čemur vsi odborniki navdušeno pritrdijo.

Iz Velenja nam poročajo: Pred pol letom naselil se je v našem trgu mlad trgovec. Slovenskih starišev sin, zna prav prijazno mimo svoje kramarije gredeče kmete vabiti, da bi mu slovenske groše prinesli. Ali čujte, čujte! Ta predpust poiskal si je nevesto, katera za silo nemščino lomi, mati njena pa besede nemško ne govori in na to je zahteval, da mora biti poroka nemška, kajti on se ne pusti v zaničevanem slovenskem jeziku poročati. To je najhitreje zaradi tega storil, ker je bil njegov starišina neki znani velenjski German. Ali ni to čudno, da človek, kateri hoče od slovenskih kmetov živeti, hoče pa poročen nemško biti? Kdor tako zaničuje naš mili materni jezik, taki pač ne potrebuje naših slovenskih grošev, naj torej gre v blaženi nemški raj; z njim vred pa njegov starišina. On ga naj tudi naprej podpira! Pri tej priliki opomnimo, da imamo Slovenci narodnega trgovca gosp. Lagerja, kateri nas slovenske kmete ljubi in spoštuje in se ne sramuje svojega materinega jezika. K njemu torej hočemo pridno zahajati! Slovenci so nam najbližji!

Sv. Andraž v Slov. goricah. Pišejo nam med drugim: Naše bralno društvo je naročeno tudi na »Učit. Tovarisa« in na »Rodoljuba«. Ta dva časnika sta najbolj pripravna, da se naše ljudstvo prav hitro vzgoji v liberalnem, protiverskem duhu. In potem se nahajajo še ljudje, ki mislijo, da »sloga« stajarskih Slovencev ni v nevarnosti.

Občina Petrovče šteje po novem ljudskem štetju 2337 prebivalcev. V desetih letih je narastlo število za 205 prebivalcev. Med nastetimi prebivalci je 1052 moškega in 1285

ženskega spola. Brez male izjeme je vse prebivalstvo slovenske narodnosti, ker z nemškimi občevalnim jezikom se je nastelo samo okoli 20 ljudi in ti so večinoma tuji.

V občini Sv. Peter v S. d. nasteli so pri zadnjem ljudskem štetju 1328 ljudi; leta 1890. pa samo 1219, toraj letos 109 ljudi več. Tudi tukaj je ženstvo mnogobrojnejše, ker se je nastelo 730 prebivalcev ženskega in 598 moškega spola, so toraj moški v manjšini za 132 oseb. Za nemški občevalni jezik se je oglašilo 25 oseb, izmed katerih so nekateri samo posilinemci, vsi drugi prebivalci so slovenske narodnosti.

V občini Gotovlje je po letošnjem štetju 792 prebivalcev in sicer 425 ženskega in 367 moškega spola.

Visoka starost Tri stoletja je videla starka Ana Košar. Rodila se je dne 12. avgusta 1799 na Blanci rajhenburske župnije, preživela celo devetnajsto stoletje in začetkom dvajsetega, tretjega stoletja svojega življenja, dne 20. febr. t. l. zatisnila za vselej svoje oči. N. v m. p.

Bela zastava je vihrala 18. svečana dan pred pustom iz kozjanske kaznilnice, v znamenje, da v njej ni nobenega jetnika. Taki slučajji so redki.

Požari. V okolici Bohorina ali Pogorenja ves pri Zrečah je po noči začela goriti streha pri posestniku Gorenak p. d. Četrtnik. Ogenj je prebivalce prebudil iz spanja še o pravem času v toliko, da so si rešili življenje, drugo je razven peči zgorelo vse, tudi živež in obleka. Posebej stoječe gospodarstveno poslopje obvarovala sta veter in sneg. Ne daleč odtod pa je na Padeškem vrhu neke druge noči pogorela prazna Švabova koč. A na Dobrni je tudi po noči pogorela bivša Kapitanova hiša, ki jo je bila k topljici prikupila dežela, in ima sedaj v namenu vdova gospa Prangner.

Iz Mozirja nam pišejo: Mozirski pevci smo priredili na pustno nedeljo veselico, katera se je prav dobro obnesla, ker smo imeli dohodka 106 K. Kakor je navada, poslali smo vabilo tudi slavni čitalnici v Gornjemgradu, a dobili smo je nazaj Pa še več! Omenjena vabila nam je natisnila »Cirilova tiskarna« v Mariboru. Slavna čitalnica v Gornjemgradu pa je na vabilu otročje počrtala šifro: »Tiskarna Sv. Cirila v Mariboru« in zraven naredila nekaj vprašajev, klicajev in — pomazajev. Sl. čitalnici v Gornjemgradu svetujemo, naj opusti take igrače in naj rajši skrbi za lepo petje, da ne bodo njeni pevci o drugi priložnosti zopet po štirikrat prevrgli nagrobne pesmi, kakor se je nedavno zgodilo.

Na pokopališču pri Sv. Marjeti ob Pesnici se je dne 22. svečana, ob pogrebu Martina Frasa, bivšega hlapca pri g. I. Š. (služil je blizu 30 let pri jedni hiši) pripetil zelo neljub slučaj. Ko so namreč mislili spustiti rakev v jamo, izpodmakne se jednemu izmed pogrebcev rahla, izkopana zemlja izpod nog, da omahne na stran, ter popusti vrv. Rakev, ki je vsled tega zgubila ravnotežje, pade z mrličem po koncu, z glavó navzdol, v jamo. Vijaki, s katerimi je bil pokrov pritrjen, vsled močnega padca popuste, pokrov se odloči, in mrlič — pride na beli dan, ter je ležal z obrazom na goli zemlji. Trebalo je precej časa, da so po nastali zmešnjavi zopet vse spravili v red, in da je mrlič prišel k svojemu pokoju.

Št. Jur pri Loki. Na pustni torek zvečer okoli četrte ure so se tudi v naši vasi prikazale maskare in seve, da je mlado in staro letelo iz hiš radovedno gledat, in komaj ven pride, zakliče: »Mati, fras' me tere!« Mati skoči k dekletu, spravi ga v hišo — pa v nekoliko minutah je imela že hladnega mrliča v rokah. Pač žalosten pustni večer! V četrtek je bila pokopana ob navzočnosti g. učitelja Zorna in svojih šolarjev. Naj v miru počiva!

Št. Pavel pri Preboldu. Ni nesreče brez sreče. Po noči od 21. do 22. bi se lahko bila prigodila tukaj kakšna velika nesreča. Neki tukajšni posestnik zapreže zjutraj ob

1/2 svoje konje in se hoče peljati v zgornjo Savinsko dolino po hmelovke. K nesreči pa pade, ko misli sestiti na sani, konji se splašajo in zdirjajo. Čez nekaj časa pa se obrnejo, priletijo do tukajšnje kaplanije in k sreči se tukaj sani v kaplanijsko poslopje in drevje tako uveznejo, da ne morejo konji nazaj ne naprej. Bog ve, kaj bi se bilo lahko zgodilo, ko bi bili mogli naprej.

Poduk o mlekarstvu na Danskem. Zadružne pristave v Iutlandiji so nastavile pristavske zvedence, kateri imajo kmetovalce podučevati v krmljenju živine, molžnji, hlevstvu in mlekarstvu. Poduk se deli v šestih zaporednih dneh in sicer blizu takih krajev, kjer so pristave. Vsakdo se mora tega poduka udeležiti.

Društvene zadeve.

Za dijaško kuhinjo v Mariboru so darovali: Slavna posojilnica v Brežicah 20 K, dekan Jožef Čížek v Jarenini 20 K, na godovanju Julijane Županec v Jarenini nabranih 15 K in na gostiji Uhlovi v St. Ilju v Slov. Goricah 14 K.

Občni zbor odojnih mariborskih podružnic »Družbe sv. Cirila in Metoda« se vrši dne 7. sušca t. l. v prostorih Narodnega doma v Mariboru ob 8. zvečer.

Za Našo stražo se je nabralo na ženitovanju g. Ivana Antoliča v Ljutomeru 5 K. Slava!

Celjsko pevsko društvo. V nedeljo 3. marca 1901 v veliki dvorani »Nar. doma« v Celju Vrban Debeluhar, veseloigra v petih dejanjih. Igra se vrši na Dunaju. — V odmorih igra celjska narodna godba pod vodstvom g. Korun-a — Blagajnica se odpre ob 7 uri. Začetek točno ob 8. uri.

Hoča. Kar strmel sem, ko sem čital v zadnji št. 7. »Slov. Gospodarja« poročilo iz Hoče, katero je kar se prvega dela tiče, popolnoma neresnično. Resnici na ljubo moram dopisniku odgovorjati, da niti g. P. niti kateri drug zborovalec ni bil proti »Slov. Gospodarju«, temveč nasprotno, g. P. se je prav toplo potegoval za pomnožitev na naročbi »Slov. Gospodarja. Gospodu P. pa, kateri se je najbolj žrtvoval za naše kat. gosp. bralno društvo, ter ima največ zaslug, da so se veselice, prirejene po našem bralnem društvu, tako obnesle, gre največja hvala, ne pa obrekovanje. Gospodu dopisniku svetujem, naj ne išče zrvajice, ter je vpihuje, da bi vplamtelo, kjer bi ogenj bil opasen. Mislim, da ste me razumeli. L. M. Schlamberger, kaplan, predsednik kat. gosp. bralnega društva v Hoči.

Občni zbor ormoške ženske podružnice sv. Cirila in Metoda si je izvolil za predsednico zopet gospo Rozo Mikl; za nje namestnico gospo Angelo Porekar; za blagajničarko gospo Marijo Gomzi; za nje namestnico gospo Heleno Jursič; za tajnico gospodično Urško Kuharič; za nje namestnico gospo Julijano Rajšp. — Odbor bi želel nekoliko več zanimanja za podružnico, ker bode prihodnje leto desetletnica, katera se mora vsekakor slavnostno obhajati.

St. Pavel pri Preboldu. Tukajšno katoliško izobraževalno društvo bo imelo v nedeljo po večernicah v kaplaniji svoj prvi občni zbor. Na dnevnem redu je naročitev časnikov, volitev odbora in slučajnosti. Društvo šteje do zdaj 103 ude. Knjige in časniki se že dobivajo in sicer tam, kjer je bila prej soba bralnega društva.

Gospodarsko-bralnega društva v Kozjem se je danes, 18. sveč., vršila seja, ki jo je sklical bivši predsednik dr. Pikel. Govorilo se je o naročevanju časopisov za tekoče leto 1901. Seveda po gosp. dr. Pikelnu mora biti tako-le: 4 izt. »Domovine«, 4 izt. »Slov. Gospodarja« (prej 7 izt.) 4 izt. »Kmetovalca«, 1 izt. »Mira«, 1 izt. »Brivca«, »Dom in Svet« Mohorske knjige, »Slovenec«. Po nasvetu dr. Pikelna mora »Slovenski Narod« tudi biti. Knjižničar je omenil, naj se še naroči »Domoljub«, a Pikel ga je zavrnil, tega pač ne, ker dela prepri in sploh ima samo bolj kranjske novice. Vprašam, kakšne pa

ima »Slov. Narod«, ki je največji sovražnik katoliške stvari. Mi zahtevamo katoliške časopise in kličemo: proč z liberalnimi časniki! Nazadnje se je sklenilo in odločilo zborovanje na 3. sušca popoldne ob 4. uri pri Gučeku. O tem natančneje prihodnjič.

Gornja Radgona. Novo izvoljeni odbor »kmetijskega bralnega društva« se je konstituiral sledeče: predsednik č. g. Josip Gunčer, provizor; podpredsed. č. g. Josip Janžekovič, kapelan; tajnik gosp. Franjo Horvat, slikar; blagajnik g. Janko Pelel, veleposest.; knjižničar g. Anton Osojnik, posestnik; namestnik g. Janko Čirič, organist; odborniki: gosp. Janez Müller in g. Martin Roškar, oba posestnika. Tem potom izreka odbor odstopivšemu predsedniku gosp. Otonu Ploju, ces. kr. notar, (odstopil je radi boleznii) za njegov trud in požrtvovalnost v korist društva iskreno zahvalo. Društvo si je zopet pridobilo jako lepo število novih udov, posebno je lepo znamenje, da se začne tudi mladina za društvo zanimati. Želeti je le, da vsi novi in stari udi spolnujejo svoje dolžnosti, da ne ostane samo pri tem, da se dajo zapisati, na drugo pa pozabijo. Društvo priredi v začetku meseca maja jako lepo veselico z gledališko igro »Lurška pastarica«, toraj na veselo svidenje do tedaj!

Gornjigrad. Tukajšnje pevsko društvo imelo je 13. t. m. svoj občni zbor. Predsednik gos. Božič je otvoril zbor, pozdravljajoč navzočnike. Nato je poročal tajnik o delovanju društva, ki je kot tako nastopilo pri Prešernovi veselici in še parkrat v manjših slučajih. Povdarjal je, da bode društvo le takrat uspevalo, ako vse osebnosti in vsa strankarstva izostanejo. Blagajnikovo poročilo je ugodno in imamo še v blagajni 3 K 29 h ter v poštni hranilnici 30 K 44 h. Račun sta pregledala in podpisala računsko pregledovalca g. Iljašič in g. Pustoslemšek. Volitve so imele sledeči izid: predsednik gospod Kocbek Fran, podpredsednik in blagajnik g. Kranjčič Jože st.; tajnik g. Prisljan Jos., pevovodja g. Šijanec Ignac, odbornika gosp. Iljašič pl. Josip in g. Trobaj Matija.

Savinske podružnice slov. planin. društva občni zbor. Eno najvažnejših društev slovenskih je brez dvoma planinsko društvo. Niti deset let še ne deluje, pa vendar se lahko s ponosom ozira nazaj v preteklost; kajti ono je naše planine, kjer bi se šopiril rad oholi tujec, takorekoč vzelo v svojo posest in njim dalo slovenski značaj. Ni danes moj namen opisovati uspešno in neumorno delovanje tega društva, ker lahko cenjeni čitatelj več o važnosti tega društva čita v letošnjem koledarju Mohorjeve družbe, pač naj poročam o občnem zboru močne veje planinskega društva: »Savinske podružnice«. Prvotno je bilo namenjeno, imeti občni zbor na svečnico, pa ker je tisti dan grozno snežilo in metlo, se je občni zbor preložil na nedeljo, dne 10. t. m. Ta dan smo se zbrali na Ljubnem, prijaznem trgu ob čisti Savinji v gostilni g. Petka. Udeležencev sicer ni bilo veliko število, pa ti, kateri so prišli, bili so vneti turisti, ali pa najiskrenejši prijatelji planinstva. Iz Luč, Gornjegrada, Sv. Frančiška, Okonine itd. prispeli so vključ velikemu snegu in se pridružili vrlim Ljubencem. Zastopani so bili skoraj vsi stanovi in vsi so si podajali roke v znak enakega mišljenja — saj v ljubezni do naših prekrasnih planin. Tudi lepo število dam je bilo v naši družini v dokaz, da se tudi te zavedajo važnosti planinstva. — Promet v naših kočah, kakor v planinah vobče, se je povzdignil. Letos namerava podružnica povekšati Kocbekovo koč, ker je postala premajhna. Zlasti v tistih dneh, ko se bere sv. maša v jubilejni kapelici, ni možno sprejeti vse turiste in romarje. — Blagajnikovo poročilo kaže dohodkov 3177-96 K in 3171-39 K stroškov; torej preostanka 6-57 K. Čista imovina 9840-17 K. Pregledal se je na to še proračun za 1901 v skupni svoti 1950 K. Na predlog g. Budna izrekla se je soglasno odboru zlasti pa načelniku, ki je ob jednem blagajnik, in

tajniku zahvala in priznanje za neumorno in nesebično delovanje. Nato se je unel živahen razgovor o cestnih zadevah. Posebno se je omenjalo cestnih zvez s Kranjsko (Luče-Podvolovtek-Kamnik) in Koroško (Solčava-Logarjeva dolina-Zelezna kaplja.) Razpravljalo se je tudi o cesti Ljubno-Luč in je marsikaj pojasnil načelnik okrajnega zastopa gospod Šarb. No, pa to so bolj zadeve lokalnega pomena, zato bodi samo omenjeno. Po uradni delu zborovanja smo še precej časa posedeli v družbi in marsikatera napitnica se je glasila. Napivalo se je damam, vrlim Ljubencem, ki vsakega turista gostoljubno sprejmejo in mu rade volje pomagajo, če je treba itd. — Konečno naj zakličemo vsem tistim, katerim je res mar za vsestranski napredek naroda, naj ne odlagajo s pristopom »Savinski podružnici S. P. D.«, — ker društvo, kakor tudi podružnica stoji nad strankami, ter deluje le v označenem smotru ne glede na levo ne na desno. Letnina znaša 3 gl., zato pa dobiva vsak član vrlo urejevan časnik »Planinski Vestnik« kot letno darilo, Vstopnina 1 gl.

Cerkvene zadeve.

Sveto leto ali jubilej.

Sveto leto ali jubilej je oni sveti čas, v katerem ponuja sv. katoliška cerkev svojim vernikom priliko, da morejo na posebni svečani način zadobiti popolne odpustke. Razlikujemo veliki ali navadni jubilej in mali ali izvanredni jubilej. Prvi traja celo leto od svetega večera jednega do svetega večera drugega leta, najprej v Rimu, prihodnjega leta pa po celi katoliški cerkvi, pravilno vsakih 25 let. Mali jubilej pa se navadno obhaja pri izvanrednih dogodkih za krajši čas, včasih za vse krščanstvo, včasih pa tudi za posamezne pokrajine. Navadno sveto leto je bilo lanskega leta v Rimu, kamor so hodili od vseh strani »sveta romarji. Letošnjega leta pa se morejo v prvi polovici leta popolni odpustki dobiti tudi izven Rima v vsaki župnijski cerkvi, zato pa, dragi čitatelji, vam hočem nekoliko popisati tem potom sveto leto.

Jubilej v stari zavezi.

Po Mojzesovi postavi (III. Moj. 25, 1—7.) je Bog zapovedal judovskemu ljudstvu obhajati vsako sedmo leto, tako imenovano sobotno leto, katero jih je spominjalo, da je Bogu vse posvečeno. Ali bolj na slovesni način pa so morali obhajati po božjem povelju vsako petdeseto leto svoj jubilej. Ime tega leta je od trobent, ki so tedaj pele ob začetku leta; dolgo in zategnjeno trobentanje se imenuje po hebrejsko »jobel«. Zaradi trobentanja so imenovali celo leto »jobel«. Kar imenujemo mi po latinski obliki jubilej. To leto je bilo jako imenitno za Izraelce. Tedaj je postal prost suženj, če je bil izraelskega rodu. Kdor je prodal njivo, ali če je levit prodal svojo hišo in je ni odkupil pred jubilejem, ob jubileju jo je dobil nazaj, ako je ni morebiti posvetil Bogu, ker taka se ni mogla vrniti. Seveda so tako nehali v jubileju tudi dolgov, katere so imeli na svojih hišah ali njivah. Tako se je res vse pomirilo in prenovilo, to je bilo leto splošnega odpuščanja. Kdor je pri Izraelcih kupil kaj polja, ni kupil v popolno last, ampak samo za užitek do jubileja. Tega leta niso smeli ne sejati ne žeti, kar samo ob sebi je rastlo na njivi; tudi prvin trgatve niso smeli nabirati zaradi posvečenja jubileja, temveč če so kaj darovali, so morali takoj pojesti. S popolno pravico bilo je to leto leto veselja in radosti, katerega se je vsakdo veselil, kdor je je le včakal.

Sedaj veste, dragi čitatelji, odkod se izvaja ta beseda jubilej ali jubilejsko leto, katero mi krajše in lepše imenujemo »sveto leto«. Sedaj pa mi je potrebno pojasniti z nekolikimi besedami, kako je prišlo do tega,

da se je v obče vpeljal v novem veku jubilej ali sveto leto, ker se za gotovo ve, da ni bilo nobenega sledu o kakem jubileju vsaj do leta 1300. O tem, kako se je vpeljal jubilej v katoliški cerkvi, zabilježili so nam zgodovinarji, o čemur bom v sledečem odlomku pripovedoval.

(Dalje sledi.)

Gospodarske stvari.

O obrezovanji trt.

Prvo delo, katerega se bode vinogradnik lotil, ko bode v vinogradih sneg skopnel, bode pač obrezovanje trt. Najprej se lotimo obrezovanja trt, katere so bile v roki na suho cepljene, torej v trtnici izgojene, ter iz te v vinograd presajene. Potem se bomo zmednili pa o obrezovanji trt, katere so bile na stalnem mestu visoko na zeleno cepljene, katere treba toraj zagrubati.

Na suho v roki cepljene ter v trtnici izgojene trte kaže v vinogradu takole obrezovati. Takrat ko se jih zasaja, pusti naj se vsaki le jeden čisto kratki palček le jednega očesa. Ne pušča naj jim pa nikdo kar po tri, štiri očesa, kar se prav rado zgodi. Že celo naj jih pa ne sadi nihče kar nič obrezane, kar se žal tudi sem ter tje najde.

V drugem letu rašče v vinogradu, obreži vsako trto le na jeden palček dveh očes, ne pa na več. Dva očesa zadostujeta, ker trtica tako iz tako zvanih spečih očes v znojju palčka tudi še več pognankov zažene. Ko so pognanki že dobro ped dolgi postali, poveži dva ali k večem tri najmočnejše h kolu, vse druge odmandaj.

V tretjem letu rašče v vinogradu obreži vsako trto na dva palčka, vsak naj ima po dve očesi. To brez spečih. Ako bi pa kaka trta le eno mladiko na sebi imela, kar je tudi mogoče, potem obreži jo pa le na jeden palček, pa temu pusti tri, da tudi, ako je mladika prav močna, štiri očesa. Ko postanejo iz očes pognali pognanki dobro ped dolgi, poveži najmočnejše štiri h kolu, vse ostale pa odstrani, omandaj. V četrtem letu rašče obreži vsako trto na en sam kratek napnenček (šparonček) petih, k večem šestih očes. Tega pa poveži naravnost kviško ob kolu, ne pa na kako stran sključeno.

Tako obrezano ter povezeno trto imenujemo po vipavsko prevezavka. Namen prevezavke je dvojen. Prvič da se trto od tal dvigne, drugič da se jo v prvič za roditev obreže. Prerezavke imajo že vse roditi. Ko prerezavke dobro ped dolge pognanke zaženejo, poveži tri ali štiri najvišje ter najmočnejše h kolu, nižje pa nad tretjim listom, rastečim nad najvišjem zarodom, kar odščeni, toraj okrajšaj. Ako pa nima kak nizko rasteč pognank nič zaroda, odmandaj ga kar proč.

V petem letu obreži trte v prvič tako, kakor jih kaže potem leto za letom obrezovati. Toraj obreži jih kakor pravimo v prvič na stalno vsakoletno režno, pri kateri zadobi vsaka na vrhu iz najmočnejše mladike napnenc (šparon) osmih do desetih očes, nižje nekoliko pod tem, pa palec treh očes. Palca ne puščaj nikoli nad napnencem, ampak vedno pod tem.

Trti ne puščaj tudi nikoli tako zvanega »pijančka« to je, pod palcem ne puščaj še en čisto kratek palček le enega očesa. Čemu nek pijančke puščati, ko je trta z napnencem in palcem treh očes že čisto dovolj obložena, in ko je še čisto nizka. Pijančke se napravi opravičeno pri starih, v deblih že previsokih trtah, da se je z njih pomočjo v deblih skrajša, zniža, ne pa pri še čisto mladih.

V šestem letu odvrši lanski napnenc popolnoma proč, iz treh mladik na palcu pa napravi nov palec le treh očes in nov napnenc